

MANUÁL PŘÍSTUPNOSTI PRO OSOBY SE SPECIFICKÝMI POTŘEBAMI

This project is supported by
the European Union

REGIONÁLNÍ HOSPODÁŘSKÁ
KOMORA BRNO

"Project South Moravia - region without barriers is co-financed by European Union. The sole responsibility of this analysis lies with the author. The European Commission is not responsible for any use than may be made of the information contained therein."

OBECNÁ DOPORUČENÍ ZLEPŠENÍ PŘÍSTUPNOSTI OBJEKTU A BLÍZKÉHO OKOLÍ.....	3
OSOBY SE SPECIFICKÝMI POTŘEBAMI	3
KOLIK PROSTORU OSOBA S OMEZENOU SCHOPNOSTÍ POHYBU POTŘEBUJE:.....	4
VYHLÁŠKA Č. 398/2009 SB.	6
METODIKA MAPOVÁNÍ PŘÍSTUPNOSTI	7
PIKTOGRAMY	13
PARKOVÁNÍ	14
PŘÍSTUP K OBJEKTU	16
RAMPA	16
ZDVIHACÍ PLOŠINA ŠIKMÁ	18
ZDVIHACÍ PLOŠINA SVISLÁ.....	19
SCHODOLEZ	20
VSTUP DO OBJEKTU	21
VNITŘNÍ PROSTOR OBJEKTU	23
DVEŘE.....	23
UBYTOVACÍ PROSTORY	24
VÝTAH	25
SCHODIŠTĚ.....	26
PŘEKONÁNÍ SCHODIŠTĚ	27
KOUPELNA , WC	28

OBEČNÁ DOPORUČENÍ ZLEPŠENÍ PŘÍSTUPNOSTI OBJEKTU A BLÍZKÉHO OKOLÍ

Prostředí vytvářené člověkem má být uspořádáno tak, aby každý v něm mohl fungovat nezávisle a co nejpřirozeněji. Má-li člověk fungovat nezávisle ve všech oblastech společnosti, musí se přístupnost vztahovat na celé, výstavbou vytvářené, životní prostředí. Tedy na veřejné budovy, venkovní prostory a veřejnou dopravu, stejně jako na soukromé prostory. Veřejné prostory jsou určeny k uspokojování potřeb velkých skupin uživatelů. Z tohoto důvodu musí být přístupny co nejširšímu počtu uživatelů - každému. Každý uživatel takového prostředí je nějakým způsobem odlišný.

Rozměry stavebních prvků i celé konstrukce prostředí vytvářeného výstavbou vychází z průměrného člověka. Z jeho průměrných proporcí a průměrných fyzických možností. Člověk, jako jedinec, se ale více či méně od průměru liší. Lidé se od něj mohou odlišovat rozměry, pohybovými schopnostmi, sluchovými i zrakovými vjemy. Mnoho lidí je omezeno ve svých pohybových funkcích v důsledku stáří, nemoci nebo úrazu. Některí jsou zcela nepohybliví a jsou plně závislí na invalidním vozíku. Jiní mohou omezeně používat svých paží. Další skupinu tvoří lidé, kteří jsou částečně nebo zcela slepí, nedoslýchaví nebo hluchí. Pro tyto lidi používáme termín osoby se specifickými potřebami.

OSOBY SE SPECIFICKÝMI POTŘEBAMI

Osoby s omezenou schopností pohybu nebo orientace.

Osoby s pohybovým, zrakovým, sluchovým a mentálním postižením, osobami pokročilého věku, těhotnými ženami, osobami doprovázejícími dítě v kočárku nebo dítě do tří let

Lidé používající:

- berle, hole, chodítka, protézy
- mechanické vozíky
- elektricky poháněné vozíky
- elektroskútry

Pomůcky

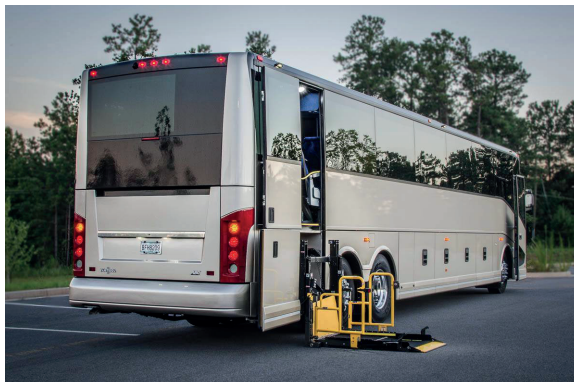

Lidé pohybující se:

- chodící jen pěšky - samostatně, s doprovodem, se psem
- na vozíku - mechanické, elektrické, elektroskútry, speciální (handbike)
- osobní automobil
- veřejná doprava
- speciální dopravní prostředek (autobus s plošinou)

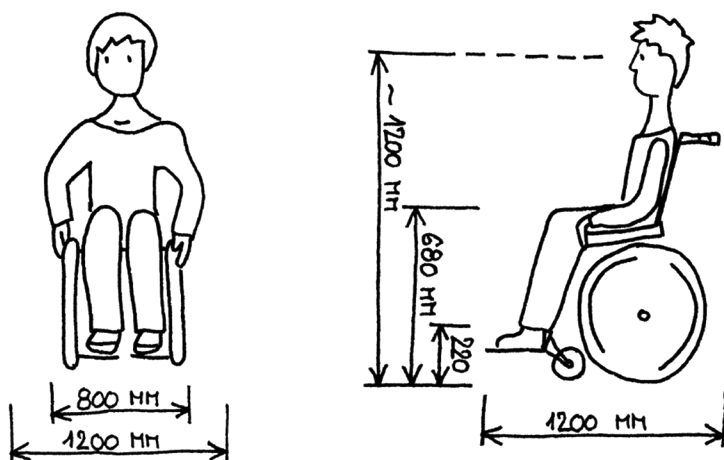
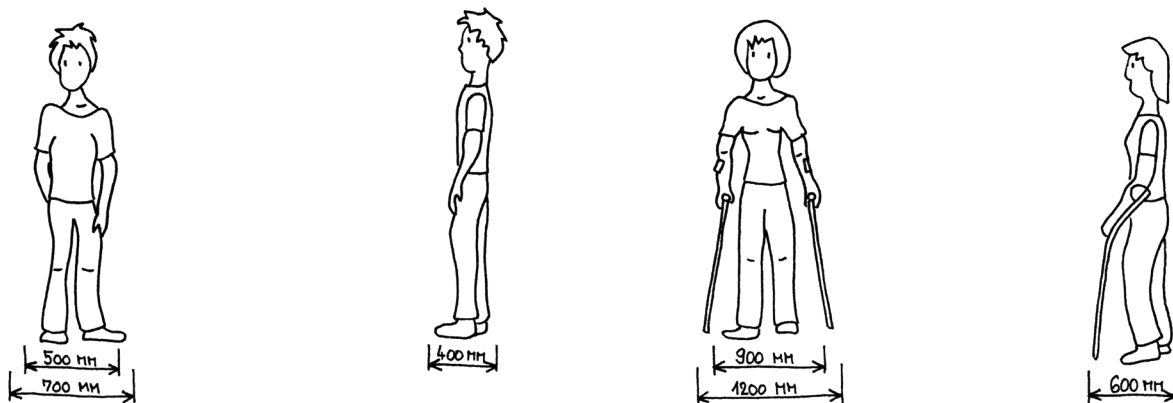

Handbike

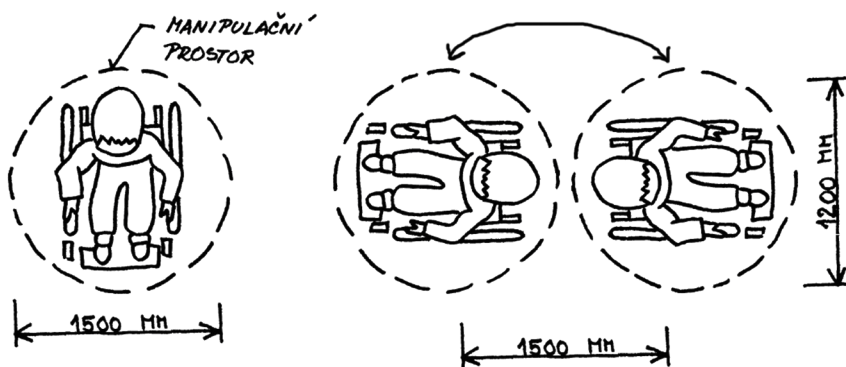

Autobus s plošinou

KOLIK PROSTORU OSOBA S OMEZENOU SCHOPNOSTÍ POHYBU POTŘEBUJE:

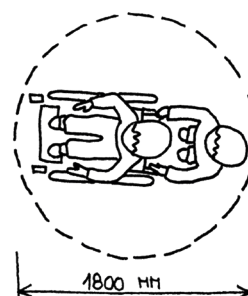
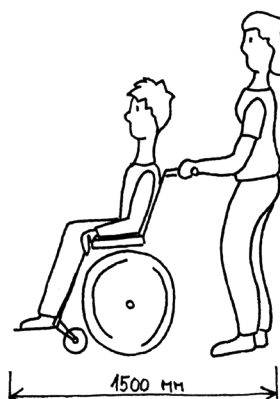
V případě, že pochozím povrchem je rošt, pak velikost mezery ve směru chůze je nejvýše 1,5 cm. Tento požadavek je zásadní, pokud se v daném prostoru pohybuje osoba s berlemi.

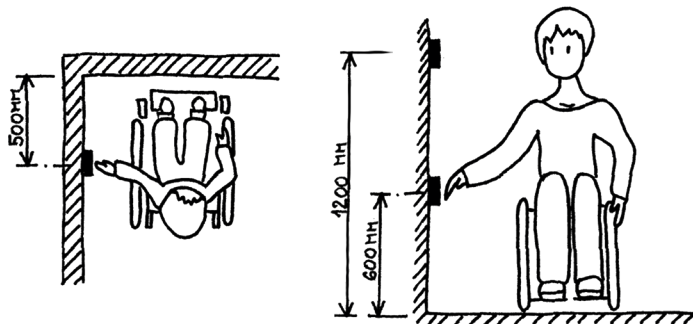

Zohlednění minimálního manipulačního prostoru.

Minimální manipulační prostor pro otáčení vozíku do různých směrů v rámci úhlu, který je větší než 180°, je kruh o průměru 1500 mm a nejmenší prostor pro otáčení vozíku o 90° až 180° je obdélník o rozměrech 1200 mm x 1500 mm.

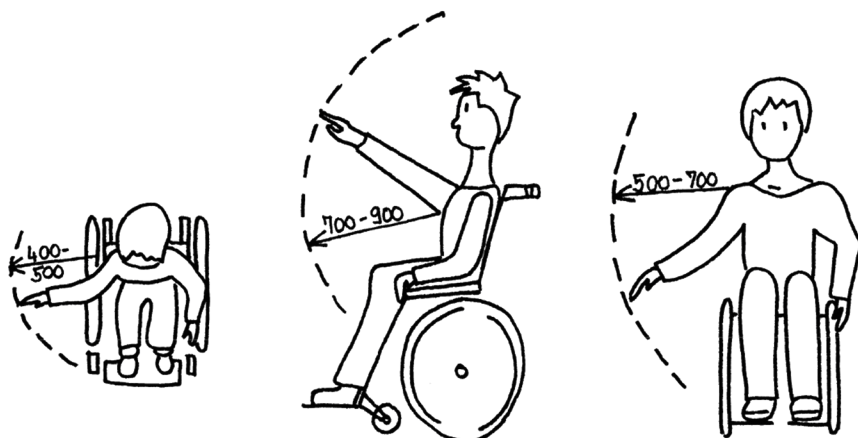
Velice často se při navrhování bezbariérových objektů zapomíná na manipulační prostor pro pomáhající osobu.

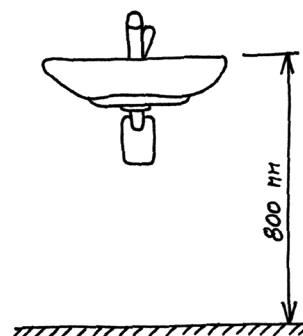
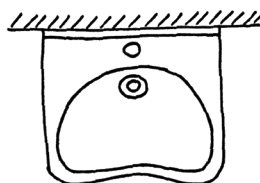

Ovládací prvky, jako jsou zásuvky elektrické energie, vypínače apod., vždy osadit v dosažitelné vzdálenosti.

Umístění všech prvků ovládaných rukou, zejména vypínače, zásuvky, jističe, dveřní kliky a držadla splachovače, musí být ve výšce 600 až 1200 mm a nejméně 500 mm od pevné překážky.

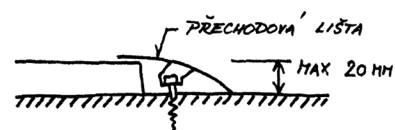

Pro podjezd sedátka vozíku musí být výška nejméně 700 mm, při šířce nejméně 800 mm a hloubce nejméně 600 mm. Pro podjezd pouze stupaček vozíku musí být výška nejméně 350 mm, při šířce nejméně 600 mm a hloubce nejméně 300 mm.

1.1.1. Výškové rozdíly pochozích ploch nesmí být vyšší než 20 mm. Přirozeně se snažíme, aby žádný, ani takto nízký schod nikde nebyl. Pokud i přesto takovýto schod vznikne, pak tento výškový rozdíl neponecháváme zakončený ostrou hranou, ale opatřujeme jej např. náběhovou přechodovou lištou.

1.1.2. Povrch pochozích ploch musí být rovný, pevný a upravený proti skluzu. Nášlapná vrstva musí mít součinitel smykového tření nejméně 0,5 (součinitel smykového tření je fyzikální veličina, která udává poměr třecí síly a kolmé tlakové síly mezi tělesy při smykovém tření). Jednoznačně se vyvarujeme jakýchkoliv volně položených kobereců či předložek. Pokud vyžadujeme jako nášlapnou vrstvu koberec, pak volíme především koberce zátěžové a celoplošně lepené k podkladu. Předložky a čistící rošty musí být pevně připevněné, nejlépe zapuštěné do podlahové konstrukce.

VYHLÁŠKA Č. 398/2009 SB.

O OBECNÝCH TECHNICKÝCH POŽADAVCÍCH ZABEZPEČUJÍCÍCH BEZBARIÉROVÉ UŽÍVÁNÍ STAVEB

Stavby, pro které je vyhláška závazná:

- Pozemní komunikace a veřejná prostranství.
- Stavby občanského vybavení v částech určených pro užívání veřejností. Stavbami občanského vybavení se rozumí:
 - stavba pro veřejnou správu, soudy, státní zastupitelství, policii, obviněné a odsouzené
 - stavba pro sdělovací prostředky
 - stavba pro obchod a služby
 - stavba pro ochranu obyvatelstva
 - stavba pro sport
 - školy, předškolní a školská zařízení
 - stavba pro kulturu a duchovní osvětu
 - stavba pro zdravotnictví a sociální služby
 - budova pro veřejnou dopravu
 - stavba ubytovacího zařízení pro cestovní ruch s celoročním i sezonním provozem pro více než 20 osob.

V ubytovacích zařízeních pro cestovní ruch a pobytových zařízeních musí nejméně 5 % pokojů splňovat požadavky uvedené v bodech 1.1.1. a 1.1.2. přílohy č. 1 k této vyhlášce a přiměřeně v bodě 8.1. přílohy č. 3 k této vyhlášce. Výsledný počet pokojů se zaokrouhluje na celá čísla směrem nahoru.

Veřejně přístupné plavecké bazény, relaxační a rehabilitační vodní prostory musí mít zajištěný bezbariérový přístup do vody řešený prostřednictvím schodů a bazénového zvedáku nebo schodů a zvýšeného okraje.

Ve stavbě, ve které je záchod určen pro užívání veřejností, musí být v každém tomto zařízení nejméně jedna záchodová kabina v oddělení pro ženy a nejméně jedna záchodová kabina v oddělení pro muže. Pokud je stavba vybavena maximálně dvěma záchodovými kabinami, lze jako bezbariérovou zřídit pouze jednu z nich, určenou pro obě pohlaví.

Bezbariérové užívání stavby musí být zajištěno po celou dobu její životnosti.

Pro koho není vyhláška závazná:

Jedná-li se pouze o udržovací práce a stávající podoba objektu zůstává prakticky nezměněna. Není-li zasahováno do nosné konstrukce stavby, nemění se její vzhled a ani se nezmění způsob užívání či dispozice objektu.

METODIKA MAPOVÁNÍ PŘÍSTUPNOSTI

Potřeba vzniku jednotné Metodiky kategorizace přístupnosti objektů z uživatelského hlediska vyšla z faktu, že hodnocení bezbariérovosti podle stávající platné legislativy by většinu objektů zařadilo do skupiny nepřístupných, ačkoliv mohou být pro některé skupiny osob s omezenou schopností pohybu relativně přístupné.

U objektů, kde se předpokládá delší pobyt a kde jsou běžně k dispozici toalety (divadla, kina, muzea, restaurace), je důležité věnovat pozornost přístupnosti hygienického zařízení, která může ovlivnit celkové zařazení objektu do konkrétní kategorie. Uzpůsobené hygienické zázemí je zejména pro skupinu osob s těžkým tělesným postižením nezbytné.

Metodika kategorizace přístupnosti rozděluje objekty na:

přístupné,

částečně přístupné, obtížně přístupné

nebo nepřístupné.

Každá z těchto kategorií má nastaveny limity, podle kterých se zmapované objekty rozdělují do tří skupin podle míry přístupnosti. Limity všech kategorií jsou odvozeny z uživatelských zkušeností, z možností osob s různým typem postižení, ale i z technických standardů vozíků a různých kompenzačních pomůcek.

Ke kategoriím přístupnosti jsou přiřazeny hlavní piktogramy v semaforové barevnosti, které slouží uživatelům jako první informační filtr.

Kategorizace určuje obecnou přístupnost objektu. Pro různé typy staveb je rozhodující ta část stavby plnící její hlavní funkci, včetně přímo souvisejících funkcí. (Příkladem může být plavecký bazén, kdy kromě vlastního bazénu musí být dořešena i přístupnost šaten a zázemí. Přístupnost tribun však nemusí být rozhodujícím faktorem pro celkové hodnocení objektu, informace o přístupnosti souvisejících funkcí ale musí být součástí popisu.)

Při kategorizaci objektů je třeba zohlednit i bezprostřední okolí objektu. Pokud je zásadním způsobem omezena dostupnost budovy (zvláště nerovný terén, neudržovaná historická dlažba z velkých nerovných kostek s hlubokými spárami, nakloněný terén s kombinací příčného a podélného sklonu), může být jinak přístupný objekt zařazen do jiné kategorie.

Informace jsou dále zpracovávány formou strukturovaného textového popisu objektu. Do textu jsou zaznamenávány všechny klíčové údaje. Každý klient na základě přesných informací a s nejlepší znalostí vlastních možností a potřeb tak může rozhodnout, zda je schopen konkrétní objekt navštívit, případně jaké pomůcky či míru dopomoci bude třeba zajistit.

OBJEKT PŘÍSTUPNÝ

Přístupný je celý objekt nebo jeho větší část alespoň s jedním bezbariérovým vstupem. Návštěva je možná bez předchozí domluvy.

Rampy (mobilní i pevné) před vstupem i uvnitř objektu mají sklon při délce do 3 metrů maximálně 12,5 %, při délce do 9 metrů maximálně 8 %. Šířka pevných ramp je minimálně 110 cm.

Dveře a průchody jsou široké minimálně 80 cm, platí i pro vstupní (hlavní) křídlo dvoukřídlých dveří. Výška prahů je maximálně 2 cm.

Pro překonání výškových rozdílů je k dispozici samoobslužný výtah a jeho rozměry jsou minimálně: šířka dveří 80 cm, vnitřní rozměr kabiny: šířka 100 cm x hloubka 125 cm. Objekty s plošinou nevyhodnocujeme jako objekty přístupné.

Pokud se jedná o objekt s toaletami pro veřejnost, k dispozici je přístupná toaleta: WC I. nebo v případě, že jsou všechny ostatní požadavky na přístupnost naplněny, alespoň částečně přístupná toaleta WC II.

Povrchy a sklon komunikací v objektu a jeho bezprostředním okolí výrazněji nekomplikují pohyb na vozíku.

Další informace o jednotlivých aspektech přístupnosti objektu jsou zaznamenány pomocí doplňujícího textu.

Bezbariérový vstup

Objekty, u kterých je bezbariérovost řešena šikmou nebo svislou plošinou, není možné z uživatelského pohledu považovat za přístupné, přestože i aktuální legislativa jejich užití v určitých situacích připouští. Důvodem je, že použití plošiny vyžaduje v naprosté většině případů pomoc a obsluha je celkově složitější. Plošiny také v mnoha případech nesplňují požadavky na dostatečné rozměry nebo nosnost, komplikací je nepřiměřeně dlouhá doba na překonání daného převýšení s nutností držet nepřetržitě stisknuté tlačítko ovladače.

OBJEKT ČÁSTEČNĚ PŘÍSTUPNÝ

Přístupná je jen část objektu nebo objekt nenaplňuje některé z požadavků uvedených u objektu přístupného. Popis nesplněných požadavků je uveden v textu.

Rampy a lyžiny (mobilní i pevné) před vstupem i uvnitř objektu mají sklon při délce do 3 metrů maximálně 16,5 %, při délce do 9 metrů maximálně 12,5 %. Šířka pevných ramp je minimálně 110 cm.

Dveře a průchody jsou široké minimálně 70 cm. Výška prahů je maximálně 7 cm.

Výtah má rozměry minimálně: šířka dveří 70 cm, vnitřní rozměr kabiny: šířka 100 cm x hloubka 110 cm.

Rozměry plošiny jsou minimálně: šířka dveří 70 cm, přepravní plocha: šířka 70 cm x hloubka 90 cm. Informace o nosnosti jsou uvedeny v doplňujícím textu.

Přístupnost WC není rozhodujícím faktorem. Vzhledem ke stávající přístupnosti prostředí v ČR by požadavek na existenci alespoň WC II. u objektů částečně přístupných znamenal přeřazení velké části objektů k objektům nepřístupným.

Před vstupem do objektu je maximálně jeden schod bez řešení k jeho překonání.

Další informace o jednotlivých aspektech přístupnosti objektu jsou zaznamenány pomocí doplňujícího textu.

Vstup se schodem bez řešení

Kategorie částečně přístupných objektů, u kterých se předpokládá možnost přístupu za určitých podmínek, je nejobsaňlejší. Z tohoto důvodu je nutný podrobnější popis a doplňující text. Vzhledem k rozdílným nárokům na prostředí u různých osob s omezenou schopností pohybu je nutné vyhledat v textu konkrétní parametr, nebo skutečnost, která řadí objekt do částečně přístupné kategorie. Na základě takové informace by měl být uživatel schopen posoudit, zda pro něj tato skutečnost tvoří bariéru, případně jak se na návštěvu objektu připravit. Jednotlivé bariéry mohou tvořit např. zúžené průchody (dveře), převýšení, nedostatek manipulačního prostoru nebo příliš strmé rampy. Většina konkrétních bariér skrytých v těchto kategoriích je překonatelná za předpokladu vhodné přípravy, doprovodu, nebo volby typu vozíku, pokud to situace a zdravotní stav umožňuje.

Mobilní rampa

U částečně přístupného objektu je použití šikmé a svislé plošiny akceptovatelné, s jistou mírou dopomoci je třeba počítat.

OBJEKT OBTÍŽNĚ PŘÍSTUPNÝ NEBO NEPŘÍSTUPNÝ

Přístup nebo pohyb po objektu je zvlášť komplikovaný (kombinace různých důvodů).

Další informace o jednotlivých aspektech přístupnosti objektu jsou zaznamenány pomocí doplňujícího textu.

Komplikovaný vstup

Důvodů, proč do mapování přístupnosti zahrnout i obtížně přístupné nebo nepřístupné objekty, je několik. V první řadě je nutné si uvědomit, že do této kategorie může být velmi snadno zařazen objekt např. kvůli příliš strmé rampě, která ale pro uživatele se silným doprovodem nebo na elektrickém vozíku může být překonatelná. Informace slouží i skupinám uživatelů s mírným pohybovým omezením.

Výstupy z mapování mohou sloužit nejen jako informace o stávajícím stavu přístupnosti, ale také jako podklad pro návrhy úprav na jeho zlepšení.

U některých objektů, u kterých přístupnost řešit nelze (např. památkové objekty s točitými schodišti), má uživatel díky přesné informaci možnost vyhnout se jeho návštěvě, nebo se na ni pečlivě připravit, případně vybrat k návštěvě jiný objekt.

Komplikovaný vstup

PŘÍSTUPNÁ TOALETA WC I.

Nachází se v dámských toaletách (případně v dámských i pánských) nebo je umístěna samostatně.

Vstupní dveře kabiny i všechny přístupy k ní jsou široké minimálně 80 cm. Dveře se otevírají směrem ven z kabiny.

Rozměry kabiny jsou minimálně: šířka 160 cm x hloubka 160 cm.

Přístup k míse z boku (boční přístup k míse) je minimálně 80 cm.

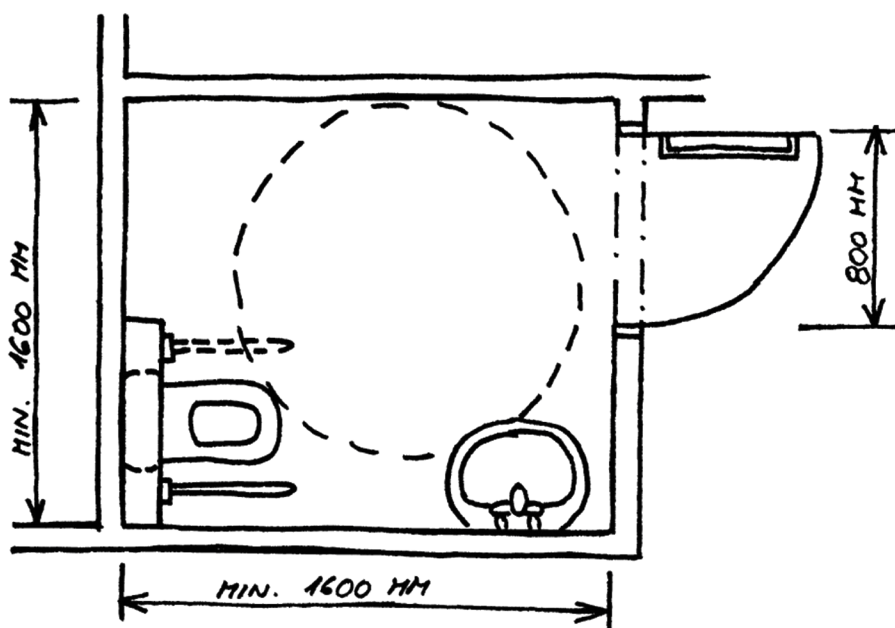
U mísy jsou madla, toaletní papír je v dosahu osoby sedící na míse.

Pod umyvadlem je dostatečný prostor pro podjetí vozíku. Manipulační prostor v kabině není omezený dalším zařízením toalety.

V případě, že se toaleta zamyká, informace o způsobu jejího otevření je uvedena v doplňujícím textu.

Přístupná toaleta

Minimální rozměry kabiny

ČÁSTEČNĚ PŘÍSTUPNÁ TOALETA WC II.

Nachází se v dámských toaletách (případně pánských) nebo je umístěna samostatně.

Vstupní dveře kabiny i všechny přístupy k ní jsou široké minimálně 70 cm. Dveře se otevírají směrem ven z kabiny.

Rozměry kabiny jsou minimálně: šířka 140 cm x hloubka 140 m. Manipulační prostor musí být umístěný proti dveřím.

Přístup k míse z boku (boční přístup k míse) je minimálně 70 cm.

Další potřebné informace (včetně upozornění na uzamykání kabiny) jsou uvedeny v doplňujícím textu.

Částečně přístupná toaleta

OBTÍŽNĚ PŘÍSTUPNÁ NEBO NEPŘÍSTUPNÁ TOALETA, BĚŽNÉ WC

Jedná se o běžnou toaletu nebo toaletu upravenou, která má jeden nebo více nedostatků:

Nedostatečný rozměr kabiny (šířka a/nebo hloubka méně než 140 cm).

Dveře kabiny mají nevyhovující šířku (méně než 70 cm), nebo se otevírají směrem dovnitř.

Nevyhovující dispozice kabiny.

Přístup k míse z boku (boční přístup k míse) je méně než 70 cm.

Toaleta je umístěna v nepřístupné části objektu.

*Přebalovací pult omezuje
prostor toalety*

PIKTOGRAMY

objekt zcela přístupný

objekt částečně přístupný / s dopomocí

objekt nepřístupný

Hromadná doprava - K objektu je možné se dostat pomocí prostředku hromadné dopravy.

Vyhrazené parkovací stání - Vyhrazené parkovací stání pro držitele příslušného českého nebo mezinárodního průkazu. Číslo udává počet vyhrazených míst.

Parkování po předchozí domluvě - Možnost příjezdu a parkování ve výhodnější poloze než standardně. Nutná předchozí domluva.

Bezbariérový vstup hlavním vchodem - Bezbariérový vstup hlavním vchodem, který umožňuje vstup do přístupného nebo částečně přístupného objektu.

Bezbariérový vstup bočním vchodem - Boční vchod umožňující bezbariérový přístup nebo vchod, který ve srovnání s hlavním vchodem vstup do objektu ulehčuje. Podrobnější informace o jeho umístění nebo potřeby asistence jsou uvedeny v doplňujícím textu.

Obtížný povrch - Nerovný povrch je uveden tam, kde je potřeba počítat s nerovnostmi před vstupem do objektu. Obvykle se jedná o neudržovanou historickou dlažbu z velkých nerovných kostek s hlubokými spárami.

Obtížný sklon - Nakloněný terén v bezprostředním okolí objektu. Včetně chybějících a nevyhovujících nájezdů.

Úzké dveře nebo průjezdy - Dveře a průjezdy užší než 80 cm, platí i pro hlavní křídlo dvoukřídlých dveří.

Schody - Pokud není v doplňující textu uvedeno jinak, pak se v takto označeném objektu nachází schody / série schodů, které nelze jinak překonat nebo obejít

Překonání schodů - Jedná se zpravidla o lyžiny, rampu, plošinu či schodolez, které neslouží běžné veřejnosti. K jejich obsluze je často nutná asistence personálu.

Více výškových úrovní - V objektu se nachází více výškových úrovní

Výtah - Běžně použitelný výtah – samoobslužný provoz. Parametry uvedeny v doplňujícím textu.

Přístupná toaleta - WC I.

Přístupná toaleta - WC II.

Nepřístupná toaleta - běžné WC

Ubytování – Služby v objektu zahrnují možnost ubytování. Parametry bezbariérových pokojů jsou uvedeny v doplňujícím textu

Asistenční / vodící pes – Při návštěvě objektu je povolen asistenční / vodící pes

Maximální počet osob – Číslo uvádí maximální počet hendikepovaných osob, které se mohou současně vyskytovat v objektu. Počet je závislý na konkrétní situaci.

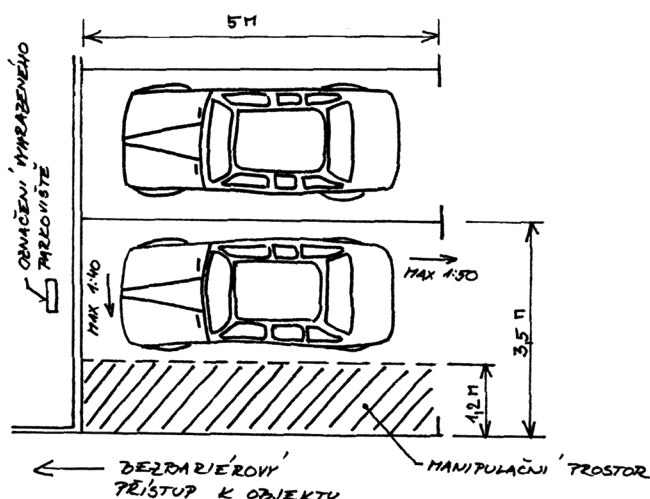

Celoroční provoz – Pokud objekt není otevřen celoročně, je v doplňujícím textu uveden interval otevírací doby.

Pro každé nově budované parkoviště platí povinnost vytvořit minimální nutný počet vyhrazených parkovacích stání. Ten je určen vždy v přímé návaznosti na počet všech parkovacích stání. Tato povinnost platí pro všechna nově zbudovaná parkoviště bez výjimky.

Na všech vyznačených vnějších i vnitřních odstavných a parkovacích plochách a v hromadných garážích pro osobní motorová vozidla musí být vyhrazena stání pro vozidla přepravující osoby těžce pohybově postižené nejméně v následujícím počtu vycházejícím z celkového počtu stání každé dílčí parkovací plochy:

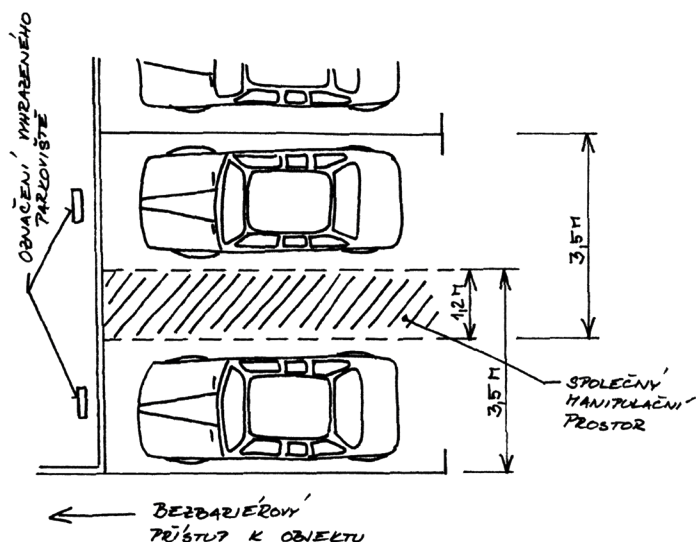
- 2 až 20 stání 1 vyhrazené stání
21 až 40 stání 2 vyhrazená stání
41 až 60 stání 3 vyhrazená stání
61 až 80 stání 4 vyhrazená stání
81 až 100 stání 5 vyhrazených stání
101 až 150 stání 6 vyhrazených stání
151 až 200 stání 7 vyhrazených stání
201 až 300 stání 8 vyhrazených stání
301 až 400 stání 9 vyhrazených stání
401 až 500 stání 10 vyhrazených stání
501 a více stání 2 % vyhrazených stání.

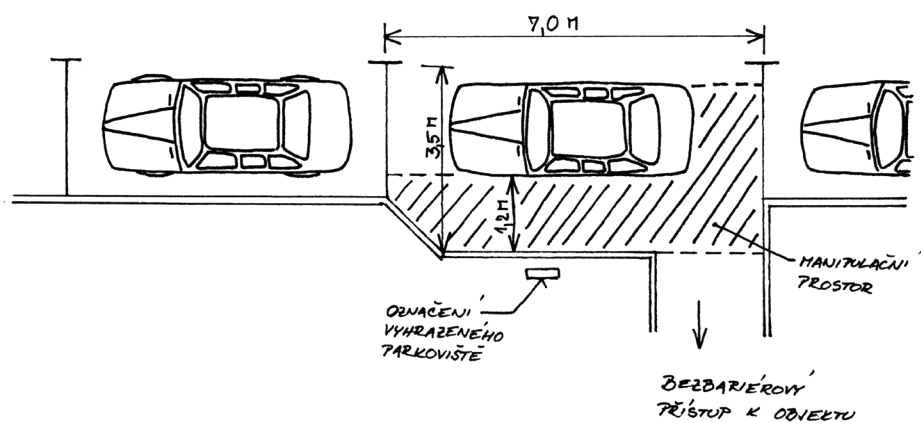

Vyhrazená stání pro vozidla přepravující osoby těžce pohybově postižené a vyhrazená stání pro osoby doprovázející dítě v kočárku musí mít šířku nejméně 3500 mm, která zahrnuje manipulační plochu šířky nejméně 1200 mm.

Od vyhrazených stání musí být zajištěn přímý bezbariérový přístup na komunikaci pro chodce a tato stání musí být umístěna nejblíže vůči vchodu a východu z příslušné stavby nebo výtahu. Vyhrazené stání smí mít podélný sklon nejvýše v poměru 1:50 (2,0 %) a příčný sklon nejvýše v poměru 1:40 (2,5 %).

Dvě sousedící stání mohou využívat jednu manipulační plochu.

V případech podélného stání při chodníku pro vozidla přepravující osoby těžce pohybově postižené musí být délka stání nejméně 7000 mm.

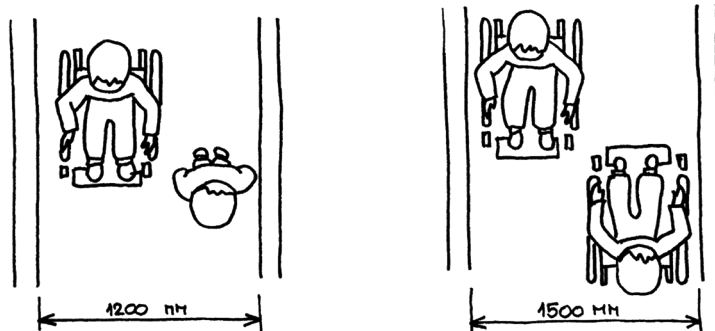
Potřeba místa při nasednutí zezadu

Potřeba místa při nasednutí zboku

PŘÍSTUP K OBJEKTU

Chodníky a ostatní pochozí plochy musí umožňovat samostatný, bezpečný a plynulý pohyb osobám s omezenou schopností pohybu nebo orientace a jejich míjení s ostatními chodci. Komunikace pro chodce musí mít celkovou šířku nejméně 1500 mm.

RAMPA

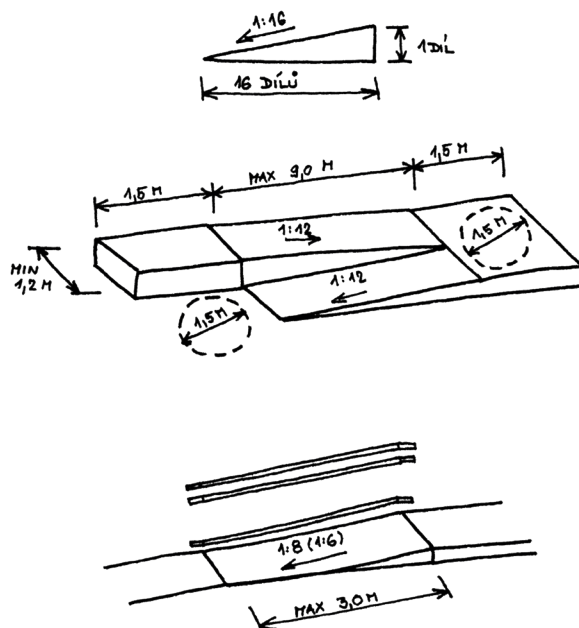
Překonáváme-li například schod o výšce 15 cm rampou ve sklonu 1:16, pak její délka se bude rovnat šestnáctinásobku překonávané výšky. Tedy $16 \times 15 \text{ cm} = 2,4 \text{ m}$.

Výškové rozdíly na komunikacích pro chodce nesmí být vyšší než 20 mm, jinak musí být řešeny výtahy nebo v odůvodněných případech zdvihacími plošinami.

Komunikace pro chodce smí mít podélný sklon nejvýše v poměru 1:12 (8,33%) a příčný sklon nejvýše v poměru 1:50 (2,0%).

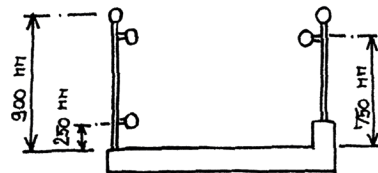
Na úsecích s podélným sklonem větším než 1:20 (5,0%) a delších než 200 m, musí být zřízena odpočívadla o délce nejméně 1500 mm. Jejich sklon smí být pouze v jednom směru a nejvýše v poměru 1:50 (2,0%).

Doporučovaný sklon je 1:16 až 1:12. Pokud rampa nepřekročí svoji celkovou délkou 3 metry, pak může být ve sklonu až 1:8.

Rampa se zábradlím

Každá rampa musí být opatřena zábradlím, případně madlem, a to ve výšce 0,9 metru. Toto madlo musí přesahovat rampu o 15 cm před i za ní. Druhá výplň zábradlí dosahuje výšky 0,25 až 0,3 metru a slouží jako zábrana proti sjetí vozíku z rampy.

Rampa se zábradlím

Povrch rampy musí být z protiskluzného materiálu. Vhodná je dlažba či povrch z betonu, s vhodnou povrchovou úpravou. Další možnou variantou je vytvoření rampy jako kovové konstrukce z kovových roštů. Jednotlivá oka takového roštu by pak neměla být větší než 1,5 cm ve směru chůze.

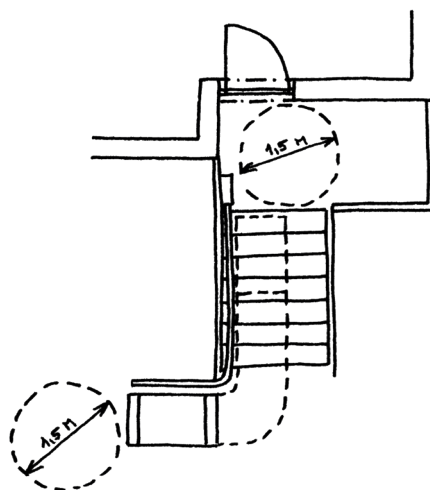
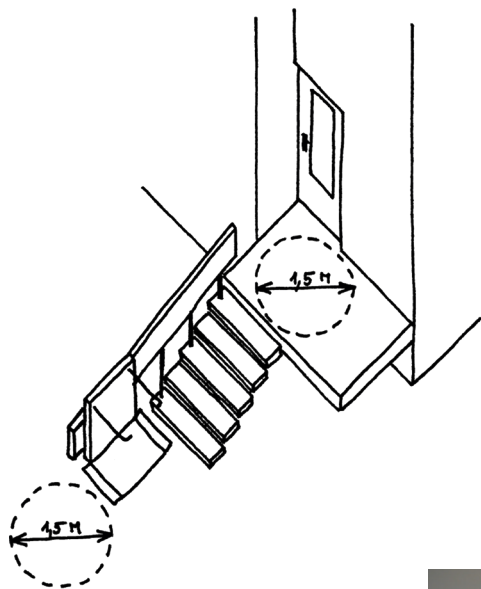
Rampa s povrchem z roštu

ZDVIHACÍ PLOŠINA ŠIKMÁ

Používá se při rekonstrukci stávajícího objektu, kde není možné zde vybudovat rampu ani výtah. Velmi důležité je mít dostatečně velký manipulační prostor před vstupem i po výstupu ze schodišťové plošiny, také dostatečnou šířku schodiště a možnost přívodu elektrické energie. Ve sklopené poloze pak plošina zabírá přibližně 25–30 cm z šířky schodiště. Dráha plošiny nemusí být pouze přímá. Problémem tedy nejsou ani křivočará schodiště.

Při výběru schodišťové plošiny zohledňujeme její nosnost a způsob ovládání. Volíme oddělené ovládání, který obsluhuje proškolený personál.

Šikmá schodišťová plošina je určena pouze pro převoz osoby sedící na mechanickém nebo elektrickém vozíku.

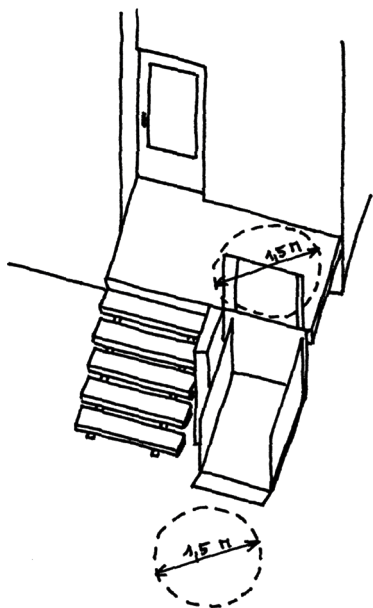
Šikmá plošina v interiéru

Šikmá plošina v exteriéru

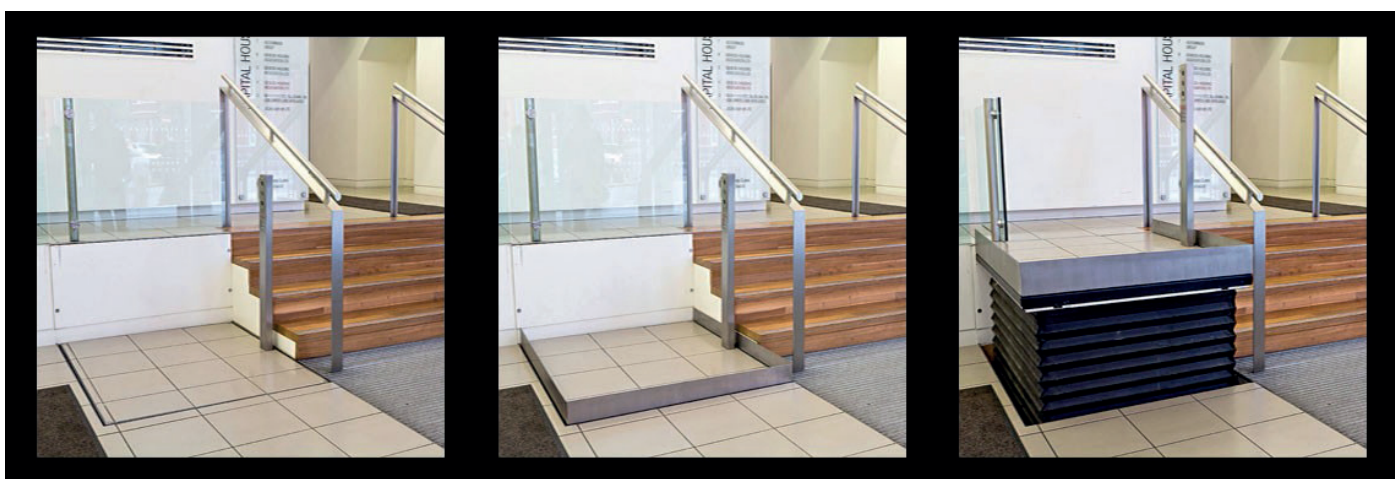
ZDVIHACÍ PLOŠINA SVISLÁ

Na rozdíl od plošiny šikmé je více využitelná. Tuto plošinu může použít nejen osoba na vozíku, ale také osoba s kočárkem nebo s těžkým břemenem. Nezaměňujme tuto svislou plošinu s klasickým výtahem. Především je tato plošina mnohem jednodušší. Jednotlivé druhy svislých plošin se pak liší zejména maximálním možným zdvihem, tedy výškou, kterou jsou schopny překonat.

Svislá plošina v exteriéru

Svislá plošina v interiéru

SCHODOLEZ

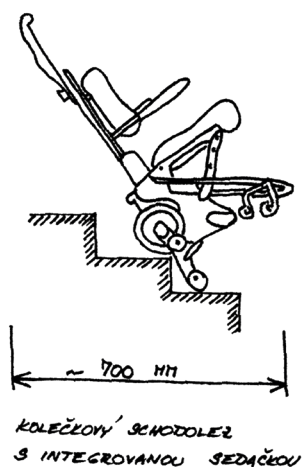
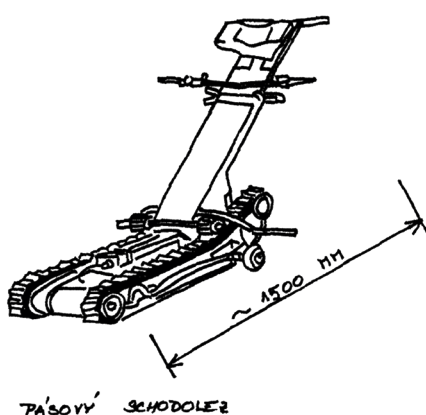
Schodolez je mobilní elektrické zařízení pro transport sedící osoby po schodišti. Toto zařízení je bateriově poháněné a vyžaduje obsluhu druhou osobou. Schodolez se může jevit jako vhodná alternativa právě v případech, kdy nelze z jakéhokoli důvodu zvolit některou jinou možnost, jako je zřízení rampy či schodišťové plošiny.

Rozlišujeme obecně dva druhy tohoto zařízení - schodolez pásový a kolečkový.

Schodolez je ve většině případů vhodný pouze pro přímé schodiště. Jen výjimečně jej lze použít pro točité či zakřivené schodiště. K jejich překonání je vhodný jen schodolez kolečkový.

Důležité je myslet na dostatečný manipulační prostor nejen před a za schodištěm, ale i na mezipodestách. Musíme si uvědomit, že za samotným schodolezem je nutný prostor navíc pro osobu, která schodolez ovládá.

Při volbě schodolezu je rovněž velmi důležité zvážit prostor pro jeho umístění. Nejde o nikterak malé zařízení a lze předpokládat, že jej budeme chtít mít vždy k dispozici a zároveň umístěn tak, aby nezavazoval běžnému provozu. Také myslíme na to, aby odstavné místo bylo v dosahu zásuvky elektrické energie kvůli dobíjení.

Schodolez pásový

Schodolez kolečkový

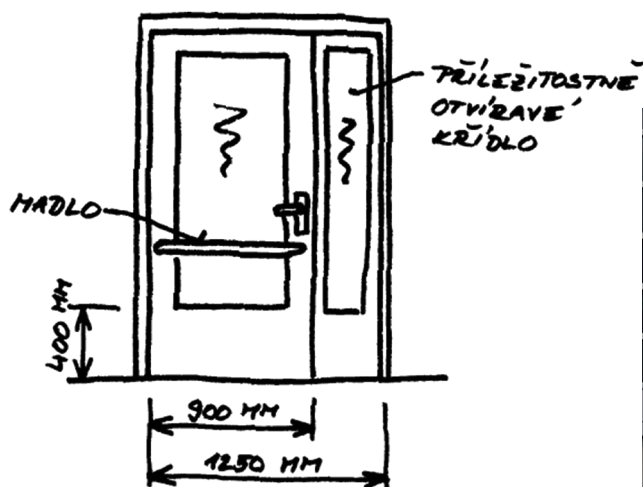
VSTUP DO OBJEKTU

Vstup do objektu musí být vždy řešen v širší návaznosti na nejbližší okolí. Pokud se dveře plně otevrou, stále musí zůstat před nimi dostatek prostoru pro manipulaci.

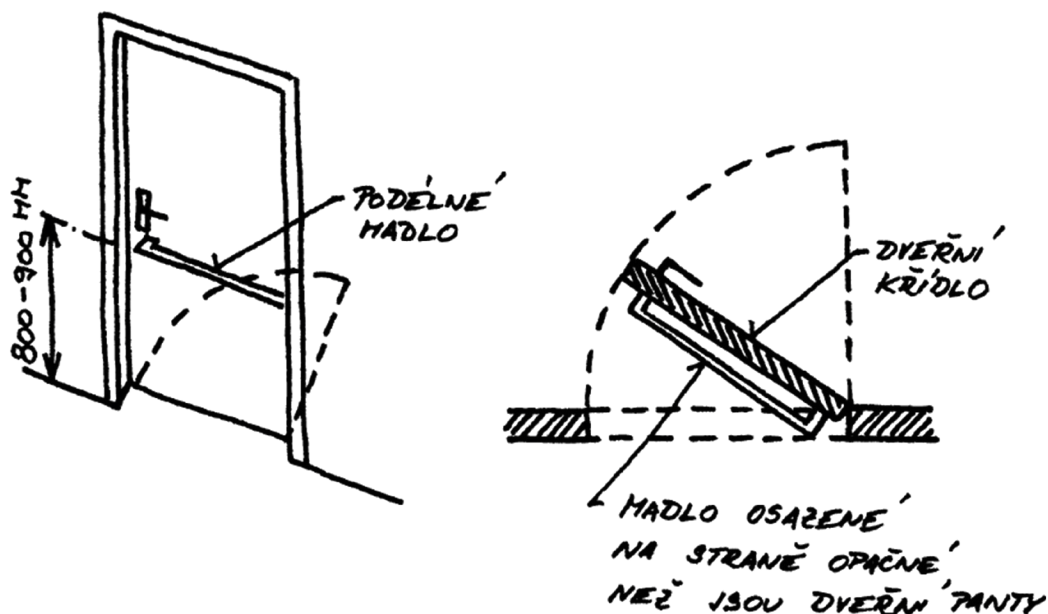
Vstupní dveře by měly být široké minimálně 90 cm. Pokud volíme prosklené dveře, pak skleněnou vyplň ukončíme 40 cm nad podlahou, případně vytvoříme její ochranu, která zamezí najetí vozíku přímo do skla. Vhodné je opatřit dveře podélným madlem přes celou jejich šířku. Toto madlo osadíme ve výšce 80–90 cm nad podlahou, na opačné straně, než jsou dveřní panty.

Vstup do objektu musí mít šířku nejméně 1250 mm. Hlavní křídlo dvoukřídlových dveří musí umožňovat otevření nejméně 900 mm. Otevíraná dveřní křídla musí být ve výšce 800 až 900 mm opatřena vodorovnými madly přes celou jejich šířku, umístěnými na straně opačné než jsou panty, s výjimkou dveří automaticky ovládaných.

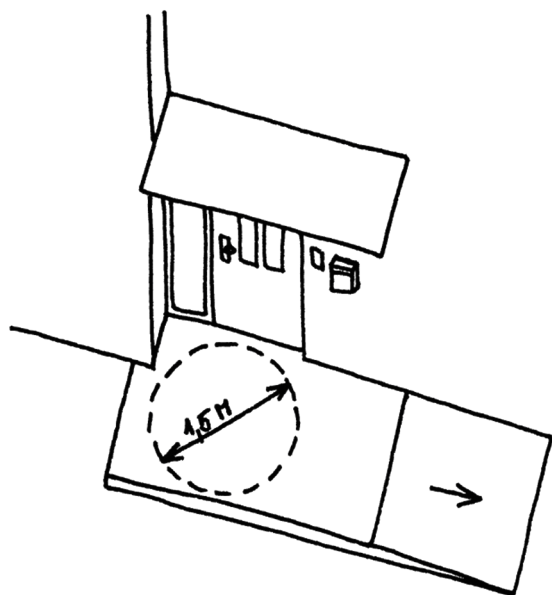
Dveře smí být zaskleny od výšky 400 mm, nebo musí být chráněny proti mechanickému poškození vozíkem.

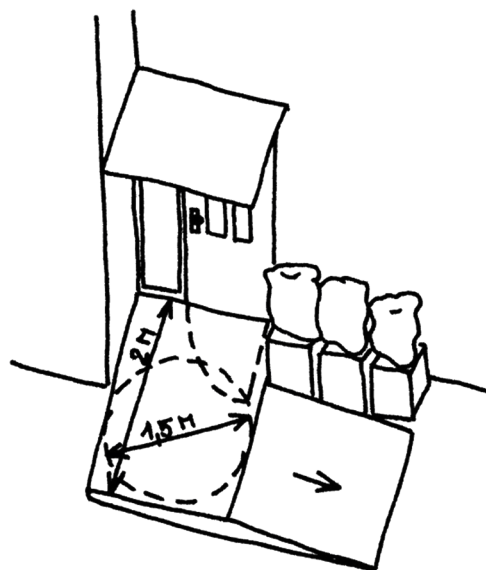
Vstupní dveře s horizontálním madlem

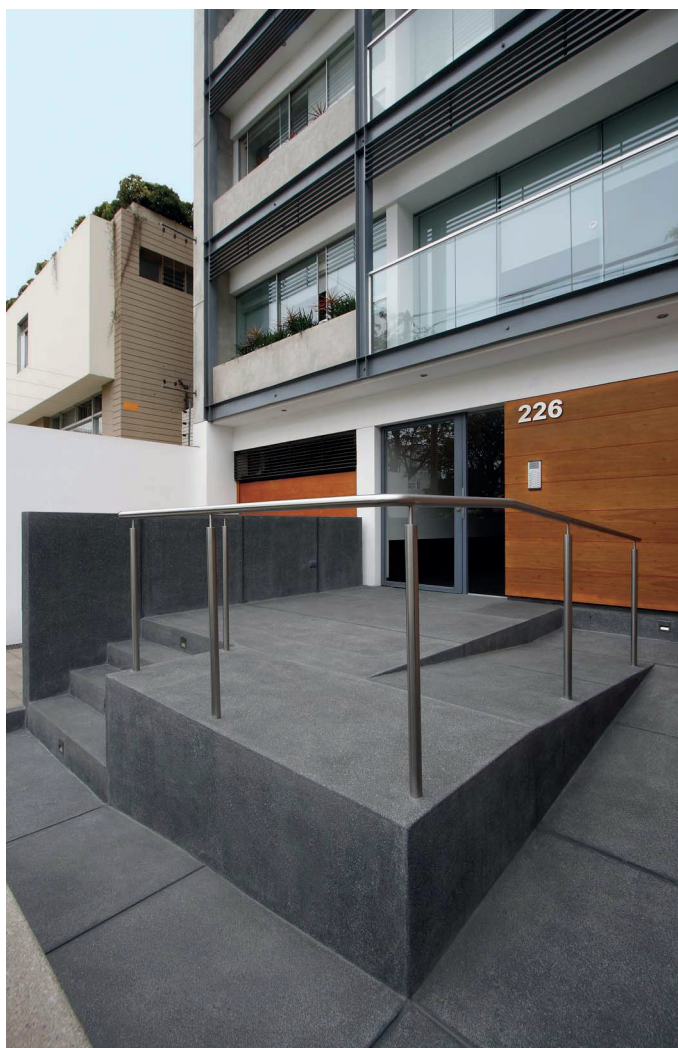
Vždy je nutné doržet minimální manipulační prostor. A to jak v případě dveří otevíraných dovnitř i ven

MINIMÁLNÍ MANIPULAČNÍ PROSTOR
PŘI OTVÍRÁNÍ DVEŘÍ DOVNITŘ

MINIMÁLNÍ MANIPULAČNÍ PROSTOR
PŘI OTVÍRÁNÍ DVEŘÍ VEN

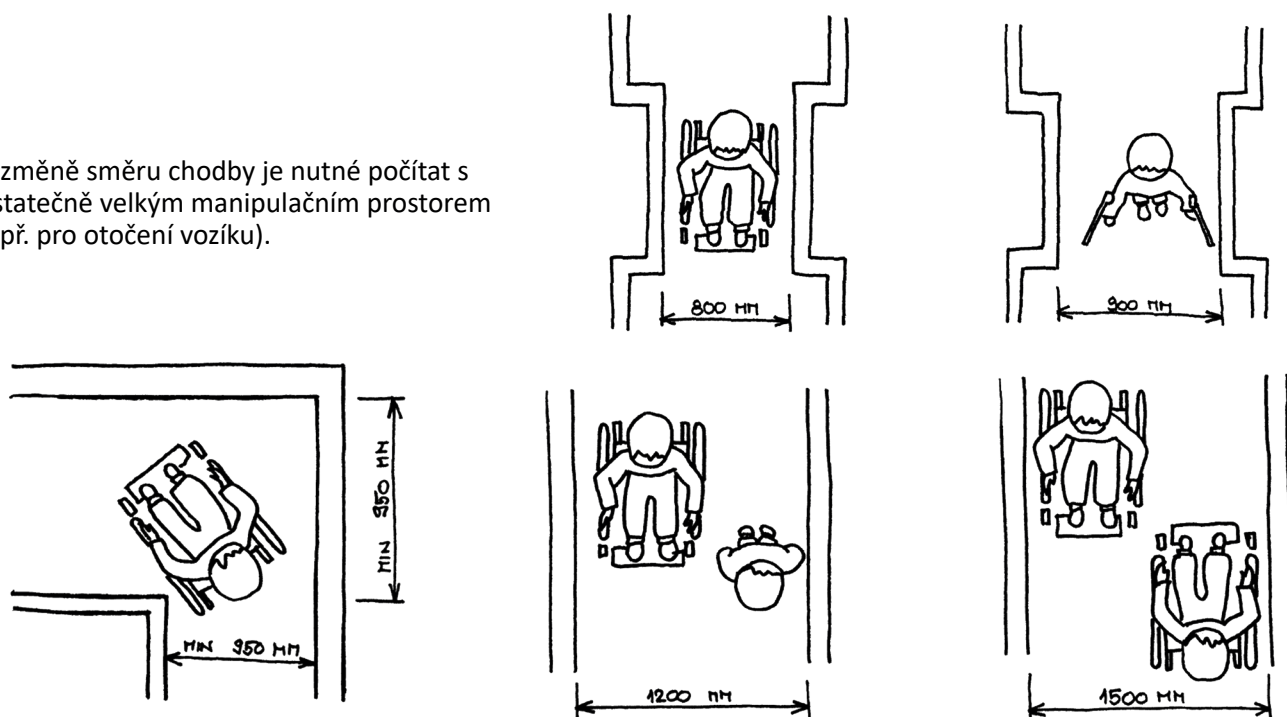

Rampa u vstupu do objektu

VNITŘNÍ PROSTOR OBJEKTU

Minimální průchodná šířka vždy úzce souvisí s tím kolik lidí ji používá, jak často a s jakým pohybovým omezením.

Při změně směru chodby je nutné počítat s dostatečně velkým manipulačním prostorem (např. pro otočení vozíku).

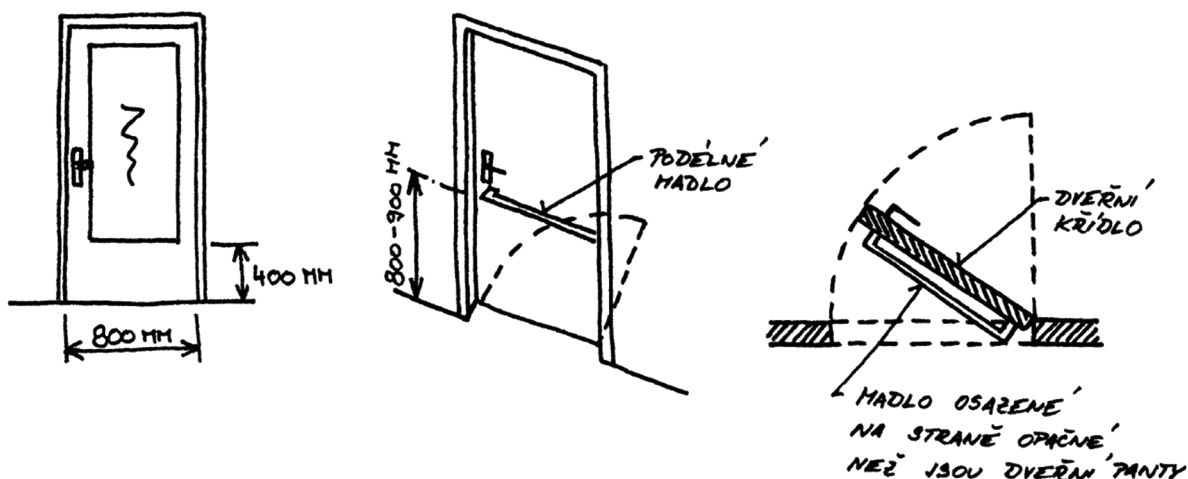
DVEŘE

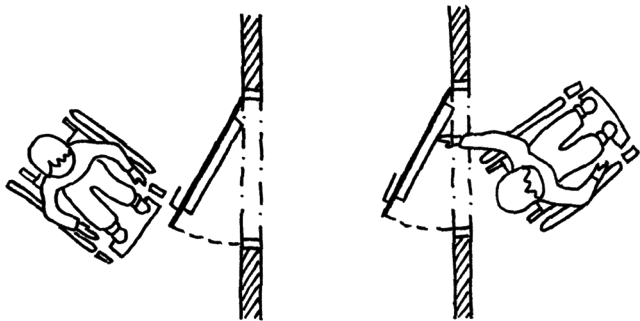
Dveře musí mít světlou šířku nejméně 800 mm.

Světlá šířka dveří ve sportovních stavbách musí odpovídat rozměrovým parametrům sportovních vozíků.

Otvírací dveřní křídla musí být ve výši 800 až 900 mm opatřena vodorovnými madly přes celou jejich šířku, umístěnými na straně opačné, než jsou závěsy, s výjimkou dveří automaticky ovládaných.

Dveře smí být zaskleny od výšky 400 mm nebo musí být chráněny proti mechanickému poškození vozíkem.

Horizontální madlo je důležité při manipulaci s dveřmi

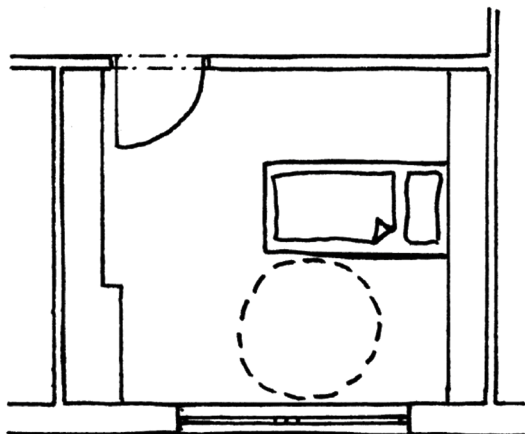
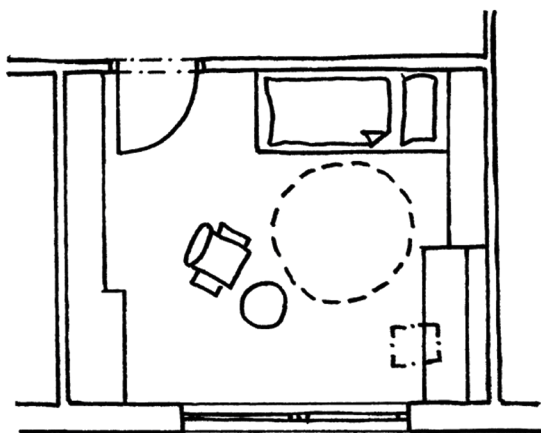
Interiérové dveře s horizontálním madlem

UBYTOVACÍ PROSTORY

Přímo před postelí opět počítáme s dostatečným manipulačním prostorem.

Pokud předpokládáme, že budeme potřebovat u lůžka asistenci druhé osoby, pak volíme spíše lůžko do prostoru místnosti, aby tak bylo přístupné z obou stran.

Velikost lůžka pro jednu osobu volíme v optimálním rozměru 90 x 200 cm. Šířka samotného lůžka může však být i širší, (120 cm - 140 cm). Bude-li při lůžku potřeba asistence není vhodné volit lůžko příliš široké.

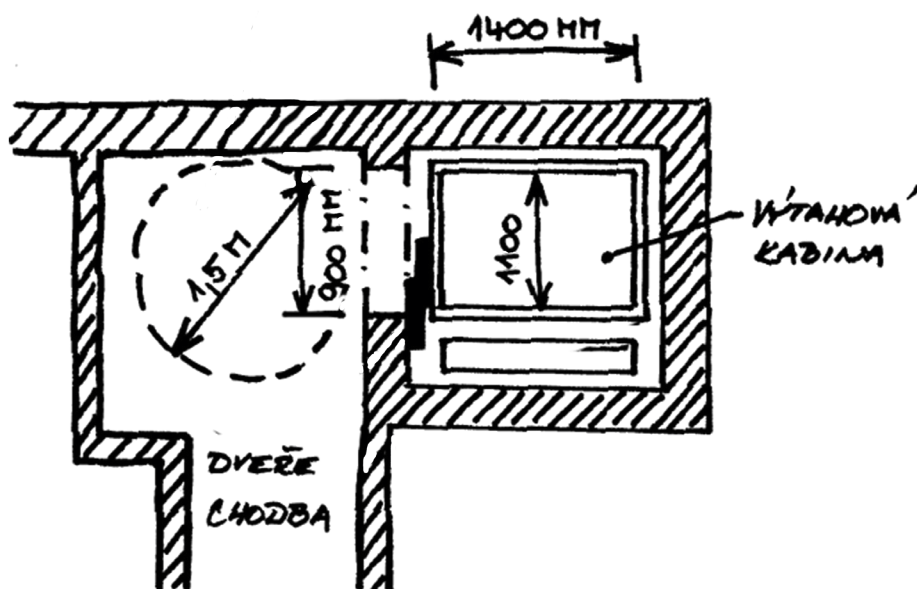
VÝTAH

Stavby se přednostně vybavují výtahy. Šikmé nebo svislé zdvihací plošiny se použijí jen v odůvodněných případech u změn dokončených staveb.

Volná plocha před nástupními místy do výtahů musí být nejméně 1500 mm x 1500 mm.

Kabina výtahu musí mít šířku nejméně 1100 mm a hloubku nejméně 1400 mm. Šířka vstupu musí být nejméně 900 mm.

Požadavky na provedení a umístění ovladačů výtahu a požadavky na zařízení v kleci výtahu stanoví příslušné normové hodnoty. Sklopné sedátko v kleci výtahu musí být v dosahu ovladačů.

Kabina výtahu se sedátkem

Kabina výtahu součást vnitřního prostoru

SCHODIŠTĚ

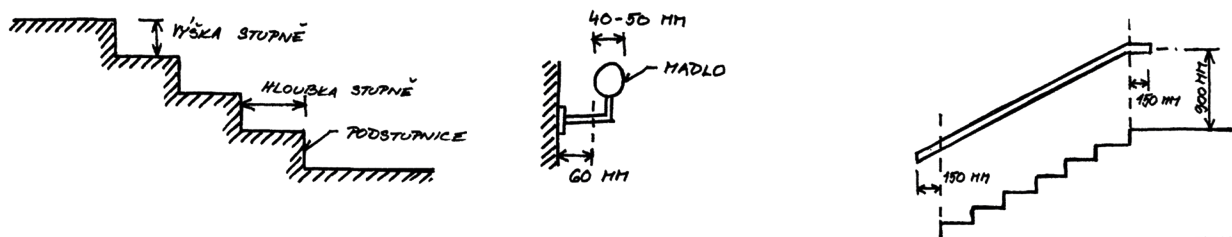
Bezbariérově se řeší hlavní a přiměřeně úniková a ostatní schodiště.

Ve všech ramenech téhož schodiště musí být stejný počet stupňů. Počet stupňů za sebou může být nejmeně 3 a nejvíce 16.

Sklon schodišťového ramene nesmí být větší než 28° a výška schodišťového nebo vyrovnávacího stupně větší než 160 mm, to neplatí pro stavby bytových domů s výtahem.

Stupnice a podstupnice musí být k sobě kolmé. U změn dokončených staveb v případě šikmé podstupnice může být přesah stupnice nejvýše 25 mm.

Schodišťová ramena a vyrovnávací stupně musí být po obou stranách opatřeny madly ve výši 900 mm, která musí přesahovat nejmeně o 150 mm první a poslední stupeň s vyznačením v jejich půdorysném průřezu. Madlo musí být odsazeno od svislé konstrukce ve vzdálenosti nejmeně 60 mm. Tvar madla musí umožnit uchopení rukou shora a jeho pevné sevření.

Moderní schodiště

PŘEKONÁNÍ SCHODIŠTĚ

Mobilní rampy a lyžiny se používají v případech, kdy nelze instalovat výtah nebo zdvihací plošinu.

Jedná se o dočasné řešení, které vyžaduje asistenci další osoby. Zařízení bývá bez zábradlí a často v prudkém sklonu.

Mobilní rampa

Lyžiny

KOUPELNA , WC

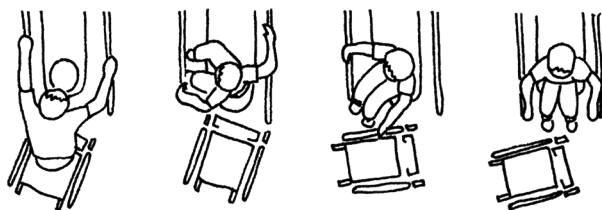
Záchodová kabina musí mít šířku nejméně 1800 mm a hloubku nejméně 2150 mm. U změn dokončených staveb lze rozměry této kabiny snížit až na 1600 mm x 1600 mm. Záchodová kabina s využitím asistence musí mít šířku nejméně 2200 mm a hloubku 2150 mm. V kabině musí být záchodová mísa, umyvadlo, háček na oděvy a prostor pro odpadkový koš.

Šířka vstupu musí být nejméně 800 mm, u bytů a obytných částí staveb nejméně 900 mm. Dveře se musí otevírat směrem ven a musí být opatřeny z vnitřní strany vodorovným madlem ve výšce 800 až 900 mm. Zámek dveří musí být odjistitelný zvenku.

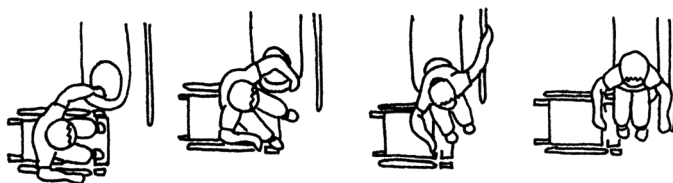
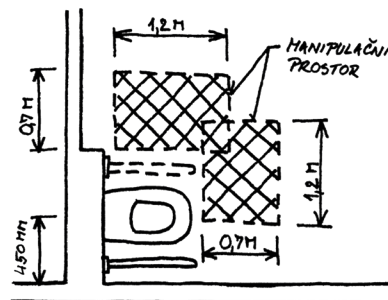
Záchodová mísa musí být osazena v ose vzdálenosti 450 mm od boční stěny. Mezi čelem záchodové mísy a zadní stěnou kabiny musí být nejméně 700 mm. Prostor okolo záchodové mísy musí umožnit čelní, diagonální nebo boční nástup. U kabin minimálních rozměrů musí být manipulační prostor umístěný proti dveřím. Kabiny s využitím asistence musí mít záchodovou mísu osazenou v ose stěny, která je naproti vstupu. Horní hrana sedátka záchodové mísy musí být ve výši 460 mm nad podlahou. Ovládání splachovacího zařízení musí být umístěno na stěně, ze které je volný přístup k záchodové míse, nejvýše 1200 mm nad podlahou. Splachovací zařízení umístěné na stěně musí být v dosahu osoby sedící na záchodové míse. V dosahu ze záchodové mísy, a to ve výšce 600 až 1200 mm nad podlahou a také v dosahu z podlahy, a to nejvýše 150 mm nad podlahou, musí být ovladač signalizačního systému nouzového volání.

Po obou stranách záchodové mísy musí být madla ve vzájemné vzdálenosti 600 mm a ve výši 800 mm nad podlahou. U záchodové mísy s přístupem jen z jedné strany musí být madlo na straně přístupu sklopné a záchodovou mísu musí přesahovat o 100 mm, madlo na opačné straně záchodové mísy musí být pevné a záchodovou mísu musí přesahovat o 200 mm. U záchodové mísy s přístupem z obou stran neboli záchodová kabina s využitím asistence musí být obě madla sklopná a obě musí přesahovat záchodovou mísu o 100 mm.

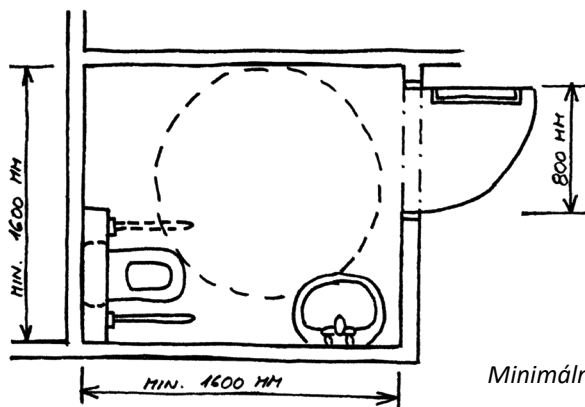
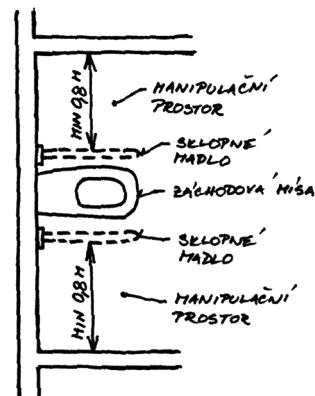
Minimální prostor před a vedle mísy

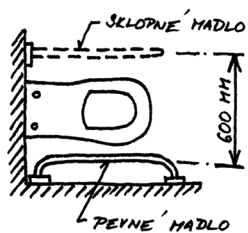
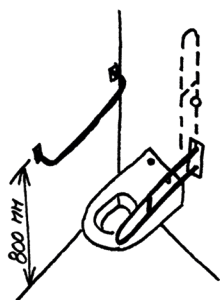
Dva způsoby přisedání na mísu

Ideální prostor kolem toalety

Minimální rozměry kabiny

Umístění madel

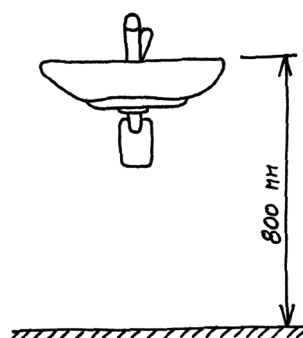
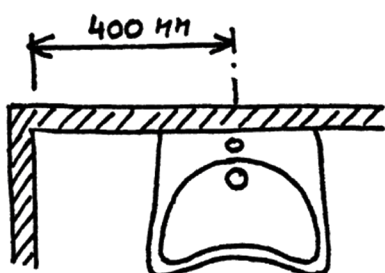

Přístupná toaleta

Umyvadlo musí být opatřeno stojánkovou výtokovou baterií s pákovým ovládáním. Umyvadlo musí umožnit podjezd osoby na vozíku, jeho horní hrana musí být ve výšce 800 mm. V záchodových kabinách minimálních rozměrů je nutno použít pouze umývatko.

Vedle umyvadla musí být alespoň jedno svislé madlo délky nejméně 500 mm.

Umístění umyvadla

Stěny hygienických zařízení a šaten musí po konstrukční stránce umožnit kotvení opěrných madel v různých polohách s nosností minimálně 150 kg. Po osazení všech zařizovacích předmětů musí být zachován volný manipulační prostor o průměru nejméně 1500 mm. Podlaha musí být protiskluzná.

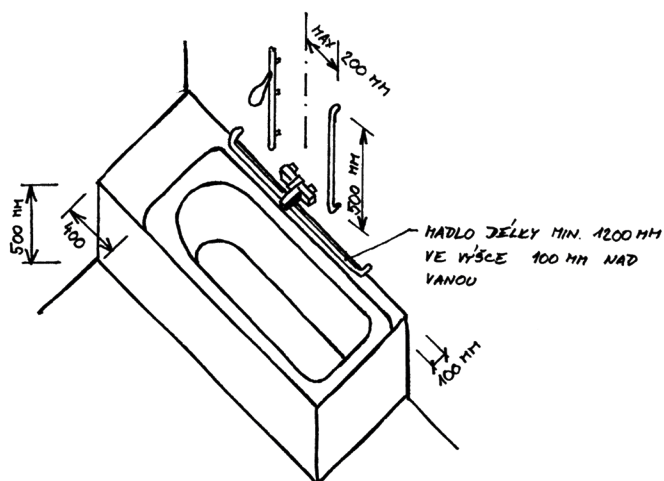
Je-li v hygienickém zařízení nebo šatně instalováno zrcadlo, musí být použitelné pro osobu stojící i osobu na vozíku. U pevného zrcadla musí být spodní hrana ve výši maximálně 900 mm nad podlahou a horní hrana ve výši minimálně 1800 mm nad podlahou. Sklopné zrcadlo nesmí mít ovládací páku vystupující do prostoru.

Před podélnou stranou vany musí být volný manipulační prostor minimálně 1500 mm. Horní hrana vany smí být nejvýše 500 mm nad podlahou. Vana musí být odsazena od přilehlé stěny nejméně o 100 mm. V záhlaví vany musí být přizděná plocha šířky nejméně 400 mm. Vanová páková baterie musí být osazena na podélné straně vany v dosahu osoby sedící ve vaně.

Je-li vana umístěna podél zdi, musí být na této zdi opěrné vodorovné madlo délky nejméně 1200 mm ve výšce 100 mm nad lícem vany a svislé madlo délky nejméně 4500 mm umístěné nejvýše 200 mm od vanové baterie.

Sprchové kouty a sprchové boxy musí mít nejmenší půdorysné rozměry 900 mm x 900 mm. Vedle sprchového prostoru musí být volné místo pro odložení vozíku, které musí být oddělitelné od vodního paprsku zástěnou nebo závěsem. Pokud jsou použity posuvné dveře, musí být zasouvací s možností snadného ovládání zvenku i zevnitř s šířkou vstupu nejméně 800 mm. Výškový rozdíl podlahy a dna sprchového boxu nebo koutu může činit nejvýše 20 mm. Doporučuje se použití nízkých odtokových sifonů nebo vyspádování ve sklonu nejvýše v poměru 1:50 (2,0 %) do odtokového kanálku podél stěny, zakrytého roštem. Sprchové kouty i sprchové boxy musí být vybaveny sklopným sedátkem o rozměrech nejméně 450 mm x 450 mm ve výši 460 mm nad podlahou a v osově vzdálenosti 600 mm od rohu sprchového koutu. Na stěně kolmé k sedátku a v dosahové vzdálenosti maximálně 750 mm od rohu sprchového koutu musí být ruční sprcha s pákovým ovládním. V dosahu ze sedátka, a to ve výšce 600 až 1200 mm a také v dosahu z podlahy, a to nejvýše 150 mm nad podlahou, musí být ovladač signalizačního systému nouzového volání.

V místě ruční sprchy musí být vodorovné a svislé pevné madlo. Vodorovné madlo musí být ve výši 800 mm nad podlahou, nejméně 600 mm dlouhé a umístěno nejvýše 300 mm od rohu sprchového koutu. Svislé madlo musí být dlouhé nejméně 500 mm a umístěno 900 mm od rohu sprchového koutu. Doporučuje se osadit i sklopné madlo v prostoru mezi sedátkem a volným prostorem pro vozík, ve vzdálenosti 300 mm od osy sedátka a ve výši 800 mm nad podlahou.

Odsazená vana s madlem

*Umyvadlo v podjezdové výšce
s postranním madlem*

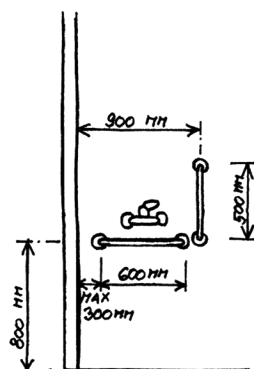
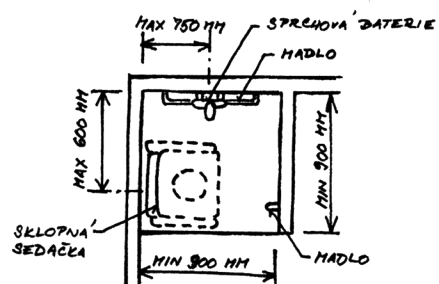

Sprchový kout s madlem

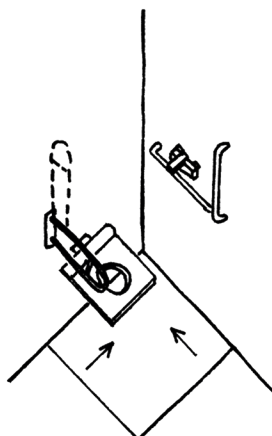
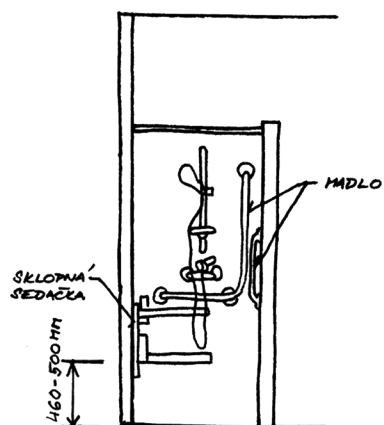

Odsazená vana s madlem

Sprchový kout

Toaleta kombinovaná se sprchovým koutem

ZDROJE:

www.meyra.cz
www.wheelchairassistance.com
www.zdravotni-prostredky.cz
www.quickie.com
www.independent.co.uk
www.wheelchairdriver.com
www.altech.cz
www.easystand.com